МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Вісник
Науково-дослідної лабораторії
Інклюзивної педагогіки

«СПЕЦІАЛЬНА ТА ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА»

Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції
(28 березня 2024 р.)

Випуск X

Умань
2024

УДК 376(06)
В53

Головний редактор та відповідальна за збірник

Малишевська І. А., д-р пед. наук, проф., проф. кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, завідувач науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Редакційна колегія:

Бондаренко Ю. А., д-р пед. наук, проф., проф. кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, завідувач науково-дослідної лабораторії проблем інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

Колупаєва А. А., д-р пед. наук проф., член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, головний науковий співробітник відділу інклюзивного навчання Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Кравченко О. О., д-р пед. наук проф., декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Махомета Т. М., канд. пед. наук, доц., декан факультету фізики, математики та інформатики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Попиченко С. С., канд. пед. наук, доц., декан факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Цимбал-Слатвінська С. В., д-р пед. наук, проф., проф. кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Рекомендовано до друку вченою радою факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 12 від 11 квітня 2024 року)

Вісник науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки «Спеціальна та
В53 інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» : матеріали 10-ої Всеукр. наук.-практ. конф. (28 берез. 2024 р.). Вип. 10 / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; [голов. ред. І. А. Малишевська ; редкол.: Ю. А. Бондаренко, А. А. Колупаєва, О. О. Кравченко [та ін.]. – Умань : Візаві, 2024 р. – 212 с.

До збірника увійшли матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Спеціальна та інклюзивна освіта: теорія, методика, практика». Основна тематика представлених доповідей відповідає напрямам роботи конференції: сучасні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти; практичні аспекти спеціальної та інклюзивної освіти; психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання; організація безбар'єрного освітнього середовища в умовах реалізації Концепції НУШ.

УДК 376(06)

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2024

Ткачук Галина,
доктор педагогічних наук, професор;
Ланцута Оксана,
здобувач вищої освіти,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ СЕРЕДОВИЩ ПРОГРАМУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ У ШКОЛІ

У сучасному світі інформаційних технологій вивчення інформатики та програмування у школі стає все більш актуальною та важливою складовою освіти [1]. Середовища програмування відіграють ключову роль у цьому процесі, надаючи учням можливість ефективно вчитися та практикуватися у програмуванні. У зв'язку з цим виникає питання про те, які підходи до використання середовищ програмування є найбільш ефективними та корисними для учнів. У даній роботі розглянемо різні підходи до використання середовищ програмування у процесі вивчення програмування у школі, проаналізуємо їх переваги та недоліки та визначимо оптимальні стратегії використання для досягнення найкращих результатів у навчанні.

Усіх підходи до використання середовищ програмування у шкільному курсі інформатики можна поділити на категорії (рис. 1):

1. За віком та рівнем підготовки: початкова, середня та старша школа.
2. За дидактичними цілями: навчання основам програмування, розвиток навичок програмування, підготовка до профільного навчання.
3. За типом середовища: візуальні та текстові.

Рис. 1. Підходи до використання середовищ програмування у шкільному курсі інформатики.

4. За типом ресурсів: онлайнові та офлайнові ресурси.

5. За способом організації навчання: традиційне, індивідуальне, групове, проєктне, інтерактивне навчання тощо.

Розглянемо першу категорію – за віком та рівнем підготовки. У початковій школі переважають візуальні мови програмування, як Scratch, Blockly, Lego Mindstorms. Учитель робить акцент на ігровому форматі та проєктному навчанні. Як тільки діти починають вивчати програмування важливим стає розвиток логічного мислення та алгоритмічної культури. Середня школа передбачає використання блочно-візуальних мов (наприклад, ScratchJr, CodeCombat) та текстові мови (Python, JavaScript). Учні поглиблюють знання про алгоритмічні структури та мови програмування. Учитель пропонує створення більш складних проєктів, що поєднують різні аспекти програмування. У старшій школі використовуються текстові мови програмування (Python, Java, C++, C#). Учні вивчають об'єктно-орієнтоване програмування та інші парадигми. Учитель пропонує учням розробляти більш масштабні проєкти, що відповідають реальним потребам.

Друга категорія класифікується за дидактичними цілями. Під час навчання основам програмування учитель використовує середовища з інтерактивними вправами та поясненнями, відбувається поетапне введення нових понять та принципів, забезпечується активний зворотній зв'язок та підтримка учнів. У процесі розвитку навичок програмування учитель надає учням можливості для самостійного дослідження та експериментування, створює завдання, що стимулюють творчість та креативність, заохочує до участі в конкурсах та проектах різних рівнів. Підготовка до профільного навчання супроводжується дедалі глибшим ознайомленням з різними мовами програмування та сферами їх застосування, відбувається формування навичок, необхідних для подальшого вивчення програмування.

Третя категорія визначає тип середовища. Візуальні середовища дозволяють учням створювати програми без написання коду, тоді як текстові передбачають написання коду програми. Візуальні середовища використовуються більше в початковій школі, тоді як текстові – у середній та старшій. Четверта категорія вказує на доступність ресурсів, в тому числі і середовищ програмування – онлайнові потребують доступ до мережі Інтернет, тоді як офлайнові дають змогу працювати локально. Для використання офлайнових достатньо встановити середовище програмування на локальному комп’ютері та використовувати його без доступу до мережі Інтернет.

Розглянемо четверту категорію – за способом організації навчання. Індивідуальне навчання передбачає, що кожен учень працює самостійно з використанням середовища програмування. Це дає змогу йому вчитися власним

темпом та концентруватися на власних потребах. Групове навчання передбачає роботу учнів у групах, спільне вирішення завдань та використання середовища програмування для спільної роботи та взаємної підтримки. Проєктне навчання вказує на те, що учні використовують середовища програмування для реалізації конкретних проектів, що дозволяє їм отримати практичні навички та досвід роботи над реальними задачами. Інтерактивне навчання передбачає використання середовищ програмування, що дозволяють учням відразу бачити результати свого коду та експериментувати з ним, сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Аналіз підходів до використання середовищ програмування у шкільному курсі інформатики дає змогу організувати процес навчання у більш цікавій та ефективній формі. Учителі інформатики повинні чітко розуміти коли і в якій формі потрібно навчати учнів програмуванню, які ресурси при цьому використовувати та які завдання потрібно давати. Застосування пропонованих підходів до використання середовищ програмування дасть змогу учителям розвивати алгоритмічне мислення та логіку учнів, починаючи з початкової школи та формувати навички програмування у середній та старшій школі.

Список використаних джерел

1. Ковтанюк М.С. Переваги вивчення мови програмування Python з використанням ігрових симуляторів. Сучасні інформаційні технології в освіті і науці : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. для молодих учених та здобувачів освіти (м. Умань, 16–17 березня 2023 р.). Умань, 2023. С. 41–43.

2. Ковтанюк М.С. Переваги використання мобільних ігрових симуляторів під час вивчення основ програмування. Наука. Освіта. Молодь : XVI Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців (м. Умань, 11 травня 2023 р.). Умань, 2023. С. 152–153.

3. Стеценко В.П., Тітова Л.О. Використання методів гейміфікації у процесі навчання програмуванню студентів закладів вищої освіти в умовах онлайнового навчання. *Перспективи та інновації науки*. 2023. №15(33). С.483-494. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/7496

4. Тітова Л. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутнього вчителя математики при вивченні мов програмування. Інформаційні технології в освіті та науці : III Міжнар. науково-практ. конф., (м. Запоріжжя, 25–26 трав. 2023 р.). Запоріжжя, 2023. С. 203–206. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/15461

ЗМІСТ

Адамов Руслан
ФОРМУВАННЯ КІЛЬКІСНИХ УЯВЛЕНЬ У ШКОЛЯРІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ 9

Бабій Інна
ІЗОТЕРАПІЯ У РОБОТІ ГУВЕРНЕРА-ДЕФЕКТОЛОГ 12

Беспалько Маргарита, Кочубей Тетяна
СИНЕРГІЯ НАВЧАННЯ ТА КОРЕКЦІЇ: КЛЮЧ ДО ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ ПІД ЧАС ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 15

Бистранівська Ольга
ФОРМУВАННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ 18

Білан Валентина
МЕТОДИ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ 22

Біличко Вікторія
ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 27

Бобер Анна
ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У СПЕЦІАЛЬНІЙ ТА ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ 30

Богомаз Крістіна
ПРИНЦИПИ «СТВОРЕННЯ СИТУАЦІЇ УСПІХУ» З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НАВЧАННЯ 33

Василюк Алла
ОСОБЛИВОСТІ СПІЛЬНОГО ВИКЛАДАННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ 36

Вдовенко Анна, Черніченко Людмила
ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОМУ НАВЧАННІ ДІТЕЙ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ 40

Войтовська Алла
ДО ПИТАННЯ ПРО ІНВАЛІДНІСТЬ ТА ДИСКРИМІНАЦІЮ 42

Гаврилюк Світлана, Ковальчук Анастасія
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 45

Гасанова Лейла, Кравченко Оксана,
РОЛЬ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИХ НАВИЧОК УЧНІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ТА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 48

Дідура Любов, Лисинюк Оксана
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ ЛОГОПЕДА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 51

Діхтяренко Світлана, Скарбовська Таміла
ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ООП 54

Добридень Алла
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ПРИНЦИПИ, ПЕРЕВАГИ І ОСОБЛИВОСТІ 57

Єрошенко Валентина
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНОГО НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ... 60

Зубко Ольга
ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ 63

Іванець Сергій
БЕЗБАР'ЄРНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ 66

Іващенко Катерина
ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ РОЗВИТКУ В ШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 69

Кас'яненко Оксана
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ РІЗНОПРОФІЛЬНИХ ФАХІВЦІВ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ 73

Кашуба Людмила, Руденко Тетяна
ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ 76

Коляда Наталія, Левченко Наталія
ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ
У РОБОТІ МОЛОДІЖНИХ ЦЕНТРІВ 79

Коссова-Сіліна Галина
РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ЗП(ПТ)О
В ЄДИНІЙ ОСВІТНЬО-ЦИФРОВІЙ ЕКОСИСТЕМІ БІНПО 82

Кравченко Оксана
ОСВІТНЯ БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ЯК НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО 85

Кравчук Неля
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ 89

Куцолапська Альона
ПРАКТИЧНІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ
ВЧИТЕЛЯ-ДЕФЕКТОЛОГА В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ
ЗАВДЯКИ ІНТЕРАКТИВНИМ ТЕХНОЛОГІЯМ 92

Левицька Ірина
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМ
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ
ПОТРЕБАМИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ 96

Лемещук Марина
УМОВИ УСПІШНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКА
ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ 100

Любченко Інна, Кучай Алла
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЩОДО ОСНОВ ВИКОРИСТАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ІНКЛЮЗИВНІЙ ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ 103

Макарчук Вікторія
ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ
В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 106

Малишевська Ірина
КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ
В УКРАЇНІ 109

Матрос Ольга
КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ 112

Міщенко Марина
РОЗВИТОК ЕМПАТІЇ ТА ТОЛЕРАНТНОСТІ СЕРЕД УЧНІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 115

Моргай Лілія
УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНОСТЬ В ЗАКЛАДАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 117

Рацул Анатолій, Завітренко Доларес, Нагорна Олена
ПРОТИРІЧЧЯ ТА ПРОБЛЕМИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 120

Охріменко Олена
УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ КОРЕКЦІЇ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ 123

Патрікан Анастасія
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛОГОРИТМІКИ В КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 127

Перепелюк Тетяна, Байдюк Ярослав
ПЕРФЕКЦІОНІЗМ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ 132

Перепелюк Тетяна, Дорогань Анна
ОСОБЛИВОСТІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 135

Перепелюк Тетяна
РОБОТА ПСИХОЛОГА З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ 138

Поліщук Олена
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 142

Пшенічнікова Наталя
БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ЯК ОСНОВА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ 145

Резніченко Ірина
ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ 148

Рібцун Юлія
ЗАСВОЄННЯ ТЕМИ «ПРАВИЛА ВЖИВАННЯ АПОСТРОФА» УЧНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ МОВЛЕННЄВИМИ ПОТРЕБАМИ 151

Руденко Тетяна, Кашуба Людмила
ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ
В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 155

Цимбал-Слатвінська Світлана
ІНДИКАТОРИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 158

Сорочан Марина
СУЧАСНІ ТЕХНІКИ ТА СПОСОБИ ВЗАЄМОДІЇ
З ДІТЬМИ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ,
ЯКІ МАЮТЬ ОСОБЛИВІ ПОТРЕБИ, В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ 163

Тептюк Юлія, Киріяк Наталія
ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ
ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ 166

Ткачук Галина, Ланцута Оксана
ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ СЕРЕДОВИЩ ПРОГРАМУВАННЯ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ У ШКОЛІ 170

Товт Віра
ІНТЕРАКТИВНІ ЛОГОПЕДИЧНІ ІГРИ
ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 173

Федоров Михайло
ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ
ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ 177

Царук Анна, Данилевич Лариса
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СІМЕЙНИХ СТОСУНКІВ В СІМ'Ї
З ДИТИНОЮ З ООП У ПІДГОТОВЦІ ДО УМОВ
ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 180

Цибулько Анна
КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВА ТЕРАПІЯ У КОРЕКЦІЇ ЗАЇКАННЯ 183

Чекан Оксана, Диусь Каріна
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 186

Чекан Оксана, Костяк Дарина
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИСТИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ 189

Чекан Оксана, Сікора Даніела
РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
З УРАХУВАННЯМ РЕАЛІЙ СЬОГОДЕННЯ 193

Чекан Оксана, Сікора Даніела
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.... 197
Черніченко Людмила, Потапчук Лариса
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ
З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ ЗАСОБАМИ
ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 201
Черніченко Людмила, Рожко Олена
РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВОЇ АКТИВНОСТІ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 203
Черніченко Людмила
ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ
ТА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 206
Човган Оксана..... 209
СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ – РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ 209